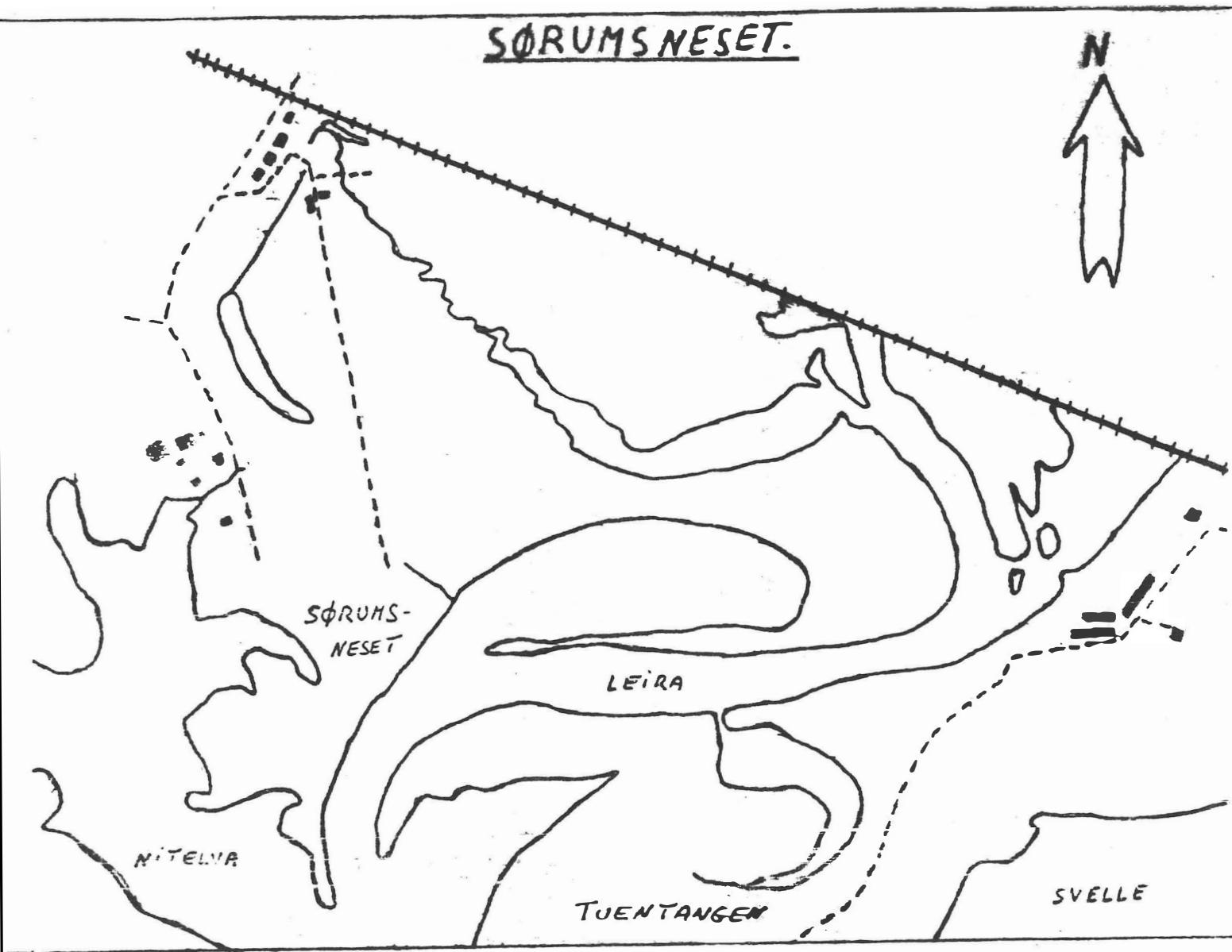

NORDRE ØYEREN FUGLESTASJON

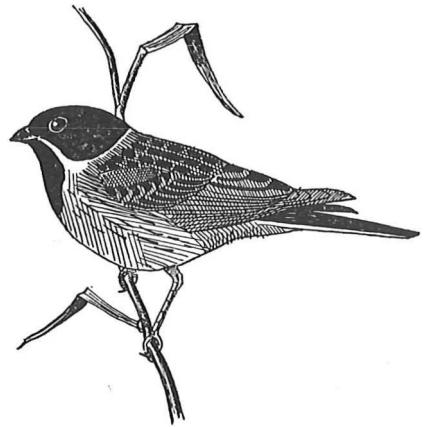

UTTALELSE OM
“SØRUMSNESET”

NORDRE ØYEREN FUGLESTASJON

Adresse: Riis terrasse 26
2007 Kjeller

Tlf.: (02) 746592

Dato: 26.01.1977

Ref.: SD 4/77

Til Fylkesmannen i Oslo og Akershus
v/ Naturvernkonsernten.

UTTALELSE OM INNLEMMING AV SØRUMSNESET I NORDRE ØYEREN NATURRESERVAT.

Sørumsneset er i 1976 foreslått innlemmet som en del av Nordre Øyeren Naturreservat. I den forbindelse ble det høsten 1976 innført en midlertidig fuglelivsfredning for å verne om miljøet til en avgjørelse er tatt.

Nordre Øyeren Fuglestasjon vil i det etterfølgende uttale seg om den planlagte innlemmingen.

NØF har besøkt Sørumsneset relativt lite som en separat enhet. De observasjoner som er foretatt er i de fleste tilfeller gjort på lengre turer i Leirelv- og Tuen/Svelle området. Dette er gjort fordi området ikke kan regnes som en selvstendig enhet, men inngår som en brikke i miljøet Leirelva, Nitelva og Svelle skaper. I den anledning vil vi vise til følgende uttalelser fra NØF, som alle er vedlagt :

- Uttalelse om landskapsområdet "Leira", 23.12.1976.
- Innlemming av Sørumsneset i Skedsmo kommune i Nordre Øyeren Naturreservat. 14.10.1976.
- Fugleregistreringer på Tuentangen m/Svelle, Nordre Øyeren våren og sommeren 1975.
- Utredning av Svelle's betydning for verneverdiene i Nordre Øyeren. 25.11.1973.
- Uttalelse vedrørende forslag til fredningsbestemmelser og **og** avgrensing for ett større naturreservat i Nordre Øyeren.

Følgende metoder er brukt under observering på Sørumsneset :

- Observasjoner gjort under besøk på Sørumsneset.
- Observasjoner gjort fra Tuentangen.
- Observasjoner gjort fra Rælingen.
- Fly er benyttet for å undersøke landskapskarakter.

Under observasjonene er kikkerter med opp til 45 x forstørrelse brukt.

Grensevalg.

NØF er stort sett enig i grensevalget som fremkommer på tilsendt kart. Dog mener vi at det må vurderes om en no nordgrense langs riksvei 3 ville vært et bedre alternativ enn den nåværende grensen langs jernbanelinja.

Status over fuglelivet i området.

Når det gjelder fuglelivet i området må dette sees i sammenheng med faunaen langs nedre deler av Leirelva og Tuen/Svelle området.

NØF mener at det ikke er riktig å utarbeide en separat artsliste for området Sørumsneset, da dette bare er en liten del av et større miljø. Vi er imidlertid blitt anmodet om å sette opp en slik liste og NØF har registrert følgende arter i området :

Gråhegre	- <i>Ardea cinerea</i>
Canadagås	- <i>Branta canadensis</i>
Grågås	- <i>Anser anser</i>
Knoppsvane	- <i>Cygnus olor</i>
Sangsvane	- <i>Cygnus cygnus</i>
Gravand	- <i>Tadorna tadorna</i>
Stokkand	- <i>Anas platyrhynchos</i>
Krikkand	- <i>Anas crecca</i>
Brunnakke	- <i>Anas penelope</i>
Knekkand	- <i>Anas querquedula</i>
Taffeland	- <i>Aythya ferina</i>
Toppand	- <i>Aythya fuligula</i>
Bergand	- <i>Aythya marila</i>
Svartand	- <i>Melanitta nigra</i>
Kvinand	- <i>Bucephala clangula</i>
Laksand	- <i>Mergus merganser</i>

Ringdue	- <i>Columba palumbus</i>
Bydue	- <i>Columba livia</i>
Tyrkerdue	- <i>Streptopelia decaocto</i>
Fiskeörn	- <i>Pandion haliaetus</i>
Hönsehauk	- <i>Accipiter gentilis</i>
Spurvehauk	- <i>Accipiter nisus</i>
Myrhauk	- <i>Circus cyaneus</i>
Sivhauk	- <i>Circus aeruginosus</i>
Dvergfalk	- <i>Falco columbarius</i>
Tärnfalk	- <i>Falco tinnunculus</i>
Trane	- <i>Grus grus</i>
Myrrikse	- <i>Porzana porzana</i>
Sivhöne	- <i>Gallinula chloropus</i>
Sotköne	- <i>Fulica atra</i>
Tjeld	- <i>Haematopus ostralegus</i>
Sandlo	- <i>Charadrius hiaticula</i>
Dverglo	- <i>Charadrius dubius</i>
Heilo	- <i>Pluvialis apricaria</i>
Tundralo	- <i>Pluvialis squatarola</i>
Vipe	- <i>Vanellus vanellus</i>
Temmincksnipe	- <i>Calidris temminckii</i>
Myrsnipe	- <i>Calidris alpina</i>
Polarsnipe	- <i>Calidris canutus</i>
Brushane	- <i>Philomachus pugnax</i>
Sotsnipe	- <i>Tringa erythropus</i>
Rödstilk	- <i>Tringa totanus</i>
Gluttsnipe	- <i>Tringa ochropus</i>
Grönnstilk	- <i>Tringa glareola</i>
Strandsnipe	- <i>Tringa hypoleucos</i>
Storspove	- <i>Numenius arquata</i>
Rugde	- <i>Scolopax rusticola</i>
Enkeltbekkasin	- <i>Gallinago gallinago</i>
Kvartbekkasin	- <i>Lymnocryptes minimus</i>
Tyvjo	- <i>Stercorarius parasiticus</i>
Hettemåke	- <i>Larus ridibundus</i>
Sildemåke	- <i>Larus fuscus</i>
Gråmåke	- <i>Larus argentatus</i>
Svarthak	- <i>Larus marinus</i>
Fiskemåke	- <i>Larus canus</i>
Makrellterne	- <i>Sterna hirundo</i>

Gjøk	- <i>Cuculus canorus</i>
Jordugle	- <i>Asio flammeus</i>
Tårnsvale	- <i>Apus apus</i>
Svartspett	- <i>Dryocopus martius</i>
Sandsvale	- <i>Riparia riparia</i>
Låvesvale	- <i>Hirundo rustica</i>
Taksvale	- <i>Delichon urbica</i>
Lerke	- <i>Alauda arvensis</i>
Trepiplerke	- <i>Anthus trivialis</i>
Heipiplerke	- <i>Anthus pratensis</i>
Gulerle	- <i>Motacilla flava</i>
Linerle	- <i>Motacilla alba</i>
Stær	- <i>Sturnus vulgaris</i>
Nøtteskrike	- <i>Garrulus glandarius</i>
Skjære	- <i>Pica pica</i>
Kaie	- <i>Corvus monedula</i>
Kråke	- <i>Corvus corone</i>
Ravn	- <i>Corvus corax</i>
Sidensvans	- <i>Bombycilla garrulus</i>
Gjerdesmett	- <i>Troglodytes troglodytes</i>
Jernspurv	- <i>Prunella modularis</i>
Hagesanger	- <i>Sylvia borin</i>
Munk	- <i>Sylvia atricapilla</i>
Tornsanger	- <i>Sylvia communis</i>
Løvsanger	- <i>Phylloscopus trochilus</i>
Fuglekonge	- <i>Regulus regulus</i>
Hagefluesnapper	- <i>Ficedula hypoleuca</i>
Grå fluesnapper	- <i>Muscicapa striata</i>
Buskskvett	- <i>Saxicola rubetra</i>
Steinskvett	- <i>Oenanthe oenanthe</i>
Rødstrupe	- <i>Eriothacus rubecula</i>
Gråtrost	- <i>Turdus pilaris</i>
Svarttrost	- <i>Turdus merula</i>
Rødvingetrost	- <i>Turdus iliacus</i>
Måltrost	- <i>Turdus philomelos</i>
Granmeis	- <i>Parus montanus</i>
Blåmeis	- <i>Parus caeruleus</i>
Kjøttmeis	- <i>Parus major</i>

Trekryper	- <i>Certhia familiaris</i>
Gråspurv	- <i>Passer domesticus</i>
Pilfink	- <i>Passer montanus</i>
Bokfink	- <i>Fringilla coelebs</i>
Bjørkefink	- <i>Fringilla montifringilla</i>
Grønnfink	- <i>Carduelis chloris</i>
Grønnsisikk	- <i>Carduelis spinus</i>
Stillits	- <i>Carduelis carduelis</i>
Tornirisk	- <i>Acanthis cannabina</i>
Gråsisikk	- <i>Acanthis flammea</i>
Grankorsnebb	- <i>Loxia curvirostra</i>
Dompap	- <i>Pyrrhula pyrrhula</i>
Gulspurv	- <i>Emberiza citrinella</i>
Sivspurv	- <i>Emberiza schoeniclus</i>
Sæd/Kornnebbgås	sp. - <i>Anser fabalis/brachyrhynchus</i>

Det er totalt observert 109 forskjellige arter på Sørumsneset, men vi antar at det reelle antallet ligger høyere.

Når det gjelder status for hver art i området henviser vi til vedleggene og til NØF Rapport nr. 1.

På Sørumsneset finner vi 3 interessante biotoptyper, En autrof dam, "elvestiller" og elveløp med kantvegetasjon. Vi vil i det etterfølgende behandle hver av disse for seg.

I det nordvestlige hjørnet av området finner vi en liten langstrakt autrof dam. I denne finner en et meget yrende dyreliv og dette er eneste sted i Nordre Øyeren hvor sivhøne, *Gallinula chloropus* hekker. I tillegg observeres andre sjeldnere arter ganske ofte nettopp her. (Knekkand, *Anas querquedula* og sansynlig hekking av dverglo, *Charadrius dubius*). Området ser ut til å virke som en magnet på dyrelivet i området.

Noen negative virkninger har innflytelse på dammen og miljøet der. Dammen er i ferd med å gro igjen og dette skyldes nok forurensende utslipp fra nærliggende bebyggelse, så dette er absolutt en sak som det må det sees nærmere på. De nærmeste områdene rundt dammen er sterkt forsøpt og en opprydding ville være på sin plass.

I området finner en to "stiller", og begge disse fungerer som furasjerings-, raste- og overnattingsområde for både ande- og vadefugler, og spesielt viktige blir slike små dammer under urolige værforhold.

Som ellers i områdene har vegetasjonen langs elvekantene stor betydning både hva gjelder spurve-, vade- og andefugler, og brukes mest i hekke- og furasjeringsøyemed.

Jakt.

Når det gjelder jakt i området vil NØF på det sterkeste gå imot at dette tillates. NØF overvåket jakten på Sørumsneset høsten 1976. Dette ble gjort for at vi skulle kunne danne oss et bilde av hvilke virkninger denne hadde på området. Det inntrykket vi sitter igjen med er at det hersker en meget dårlig ånd blandt jegerne. Mange ikke jaktbare arter ble beskutt (bl.a. tårnsvale, låvesvale, gråhegre o.a.) og også fredete arter som canadagås og spurvehauk komme ikke ferdes trykt i området. Det ble også gjentatte ganger observert jegere som tok seg inn på fredede områder og drev krypskyting der (dette ble anmeldt).

Etter at det var satt i verk midlertidig fredning av fuglelivet i området forekom overtredelser av gjeldende bestemmelser ganske ofte.

Når det gjelder ytterligere opplysninger om jakt vil vi komme tilbake til dette i en senere uttalelse.

Fisk/fiske.

Området er meget fiskerikt og de fleste av artene som er registrert i Øyeren må antas også å finnes her.

I området blir det drevet et ganske betydelig sportsfiske.

Forsøpling/vannforurensning.

Deler av området er sterkt forsøpt og 3 steder finner man regulære fyllinger som må fjernes. Det er også behov for en opprydningsaksjon i hele området.

Når det gjelder vannforurensning vil vi henvise til vedlegg.

Kraftlinjeplaner.

Det foreligger planer om å strekke en 38 m bred linjetrasé tvers over området. Dette vil vi på det

sterkeste fraråde, da allerede eksisterende kraftlinjer skaper problemer i området.

Konklusjon.

Sørumsneset må sees i sammenheng med resten av reservatet og området nordenfor, og vil med sin landskapskarakter innby til hekking og furasjering for en rekke fuglearter. Området vil med sin plassering like nord for Svelle virke som en buffersone mot bebyggelse og traffikkårer i nord og på den måte spare et miljø med mindre forstyrrelser.

En innlemming vil også gjøre sitt til å bevare miljøet i elvemøtet Leirelva/Nitelva.

NØF vil derfor anbefale at området blir fredet med status naturreservat og blir innlemmet i det allerede eksisterende Nordre Øyeren Naturreservat.

Nordre Øyeren Fuglestasjon
Sørumsnesgruppen

Øyvind Fritsvold
(Sign.)

Steen Dalgaard
Stasjonsleder

Morten Høgberg(Sign.)